

Dr. H. GROSS

Badanie istoty czynów występnych

Przekład z niemieckiego.

(Ciąg dalszy)

Skrót opracowany przez prof. Hoeplera.

Uzyskanie orzeczenia rzeczoznawcy pozo-
stawić należy sędziemu śledczemu, gdyż orze-
czenie to wymaga przedwzrostkiem kiero-
wnictwa i badania sądowego.

Nie będziemy tu rozstrzygać sporu istnie-
jącego między grafologią a grafometrią, zwró-
cimy jedynie raz jeszcze uwagę na to, że or-
gany bezpieczeństwa ograniczyć się powinny
do zebrania w danym razie możliwie jaknaj-
większej ilości rękopisów, stanowiących nie-
zbędny materiał porównawczy i do zwrócenia
bacznej uwagi na przedmioty, mogące ułatwić
pracę rzeczoznawcy a mające ścisły związek
z pisanem, a więc na wszelakiego rodzaju
biuury, bibule z podejrzanymi odciskami,
wzory, wszelakie druki, przyrządy piśmienne
t. p. rzeczy.

Działalność więc organów bezpieczeństwa
dotyczy jedynie — powtarzamy raz jeszcze —
wyłącznie przygotowania i przechowania do-
wodu sądowego.

ROZDZIAŁ V.

Praktyki łotrzyków.

1. Zmiana powierzchowności.

Należące do tego działu zagadnienia wy-
kazują swą doniosłość z jednej strony przy
doszukiwaniu i odnajdywaniu poszukiwanych
osobników, z drugiej przy zdjęciach i opisach
rysopisów tychże osobników. Pamiętać należy
mianowicie, że niewiele jest rzeczy, których
nie można byłoby w powierzchowności danego
człowieka zmienić i następnie, co służyć po-
winno za prawidło że: początkujący lub nie-
zręczny popełnia przestępstwo nie zmieniając
swego zwykłego wyglądu i ucieka, że się tak
wyrazimy, zamaskowany, — praktyk zaś — do-
świadczony — postępuje wprost przeciwnie —
popełnia przestępstwo zamaskowany, zmie-
niający swój wygląd możliwie do niepoznania
i ucieka w swej zwykłej postaci. Ten ostatni
wypadek jest naturalnie dla kryminalisty, tru-
dniejszy, gdyż wszelakie maskowanie się i sy-
mulacje odkryć łatwo u osób podejrzanych,
przestępców bowiem nie jest wstanie zachować
swojego zmienionego wyglądu czas dłuższy i za-
wsze przy łada momencie nieuwagi zdradzić się
może.

Ze szczegółów nadmienić wypada:

WACŁAW OCHOROWICZ.

Jak aptekarz Jerski nabrał wiary
w zmyślność psów policyjnych w tym
samym czasie, kiedy posterunkowy
Pietrzak przestał w to wierzyć.

A przyczyną wszystkiego była „Gazeta
Policji Państwowej”, ściślej mówiąc, artykuły
o psach policyjnych i niezaprzeczonych usłu-
gach, jakie oddają przy tropieniu przestępców.
Miasteczko, w którym Pietrzak służył, jako
posterunkowy, niebawem ludne i nauboczu od
kolei położone, wyjątkowo niewiele dostarczało
prawdziwie kryminalistycznych tematów, więk-
szość bowiem t. zw. wypadków, to bójki, kłót-
nie i zatargi „jako to między kumotrami”, kon-
czyło się bez śledztw „daniem pyska i wypie-
ciem na zgodę”. Mimo to rozporządzający wol-
nym czasem Pietrzak zaprenumerował „swoją”
„Gazetę Policji Państwowej” i po rzetelnym
wypełnieniu obowiązków służbowych wczy-
tywał się w nią, jak to mówią, od deski do
deski. Zainteresowały go ogromnie wzmianki
i artykuły o psach policyjnych i w przewidywa-
niu że i w jego miasteczku, panie święty, nie
dziś to jutro zjawia się złodziejaski, postanowił
Pietrzak dla dobra służby, posiadać psa poli-
cyjnego i wyhodować z niego „tropiciela zło-
czyńców”. Dużo zachodu kosztowały go te
wszystkie przepytywania się, gdzie mógłby ta-
kiego psa nabyć, aż w końcu poradzono mu
jechać do Warszawy. Postarał się tedy o urlop,
z zaoszczędzonym groszem pojechał, pieska
kupił, ożenił się przy tej okazji z dawną mu
kawaną, młodszą o 20 parę lat od siebie cio-
teczną swoją, Marysią, i z żoną i pieskiem wró-
cił na służbę. Szczęśliwy, nie tyle z ożenku, ile
z posiadania pożądanego psa, nudniejszym się
stał niż zwykle i nie przepuścił żadnej okazji,
aby każdego przygodnego słuchacza, nie wta-
jemniczyć, jakie to nadzwyczajne zalety wyka-
zały psy policyjne i jak to z rozwojem psich
posterunków nie opłaca się kraść złodziejom,

Ubranie stanowi już wiele. Jaskrawy gar-
nitur rzucającego się w oczy eleganta, poczem
poważny czarny kostium, lub to bluza biednego
robotnika — to znowuż kosztowny ubiór czło-
wieka bogatego; raz szyk z żurnalu a nie-
zwłocznie nędza i opuszczenie — zmienić mogą
wygląd powierzchowności każdego.

Kolor twarzy stanowi jedną z najwa-
niejszych cech charakterystycznych osobnika.
Przy pomocy doskonałych środków, jakie do-
starcza szminka teatralna każdy może się zmie-
nić z blondyna na bruneta; z wydelikaczonego
bladego anemika na czerwonego, pełnego krwi
artretyka lub na kreola, bodaj na negra, ktoś
z twarzą woskową, kaszlący przytem i trzyma-
jący się pochyło, gdy stanie nagle przed oczami
świadka rzeźki, zdrów, silny, z rumieńcami na
policzkach, może być bardzo łatwo niepoznany.
Pozaczem skórę twarzy, kiedy potrzeba, można
zabarwić względnie trwale, np.: nadman-
ganem potasu (kalihpermanganicum) można
swej twarzy nadać cerę bruneta w pożądanym
stopniu. Farbę tę można myć nawet mydłem —
ustępuje ona tylko po pewnym dłuższym okre-
sie czasu.

Włosy na głowie i brodzie mogą
być dziś doskonale farbowane, uzupełniane
i usuwane w miarę zamierzonej potrzeby. A gdy
kto zjawi się gdzieś zupełnie łysy (zazwyczaj
wieczorem i to na krótko) a potem ukaże się
z bujną czupryną, to ludzie, którzy go nawet
wyraźnie uprzednio widzieli, poznać go już nie
będą w stanie. Co zresztą w tym kierunku zro-
bić można jest znane powszechnie.

Postać zmienić można nie tylko na grub-
szą i cieńszą, prostą, pochyłą, zgarbioną lub
normalną; lecz również na wyższą i niższą, gdy
się np. włoży długie palto i zegnije nieco ko-
lana: sposób zresztą praktykowany (na krótszy
przeciąg czasu) przez wielu oszustów i prze-
stępców.

Członki ciała dadzą się również dosko-
nale ukrywać lub przeciwnie fałszować. Tak np.
jednoręki może nieraz z powodzeniem uchodzić
za dwurękiego jak i dwuręki nie mniej zręcznie
może jedną ze swych rąk ukryć i odgrywać
rolę kaleki.

Kurzajki, znaki szczególne, pie-
gi, wyrzuty i t. d. mogą być również z wiel-

ką łatwością i do złudzenia naturalnie fałszo-
wane. Trudniej jest, co prawda, znajdujące się
na twarzy i ciele naturalne usunąć, jednakże
i w tym kierunku chirurgia, sztuka operacyjna
a i kosmetyka lecznicza doszły do takiego
stopnia udoskonalenia, że nie masz dla nich
w tym względzie nic niemożliwego. Kurzajki,
znaki szczególne, piegi i wyrzuty można, przy
zastosowaniu odpowiednich środków bądź
wprost mechanicznych, bądź przez użycie we-
wnętrznych lekarstw w krótkim stosunkowo
czasie usunąć.

Zęby i ich stan nie dowodzą niczego. Że
brakujące zęby zastąpić — można sztucznymi
o tem wie każdy, ale nie każdemu wiadomo,
że zabarwienie zębów lub ukrycie ich przez na-
łożenie na nie odpowiedniej pasty nie przed-
stawia także wielkich trudności. Tem się tłumac-
czy, że osobnik, któregośmy mieli za bezzęb-
nego, zjawił się nagle z przepysznymi, białymi
i własnymi zębami, bynajmniej nie fałszywymi,
uragając naszemu zmysłowi obserwacyjnemu.

Nos jest jednym z tych organów, które
zmniejszyć trudno, można go za to powiększyć,
nadając mu kształty dowolne. Przez nałożenie
odpowiednio zabarwionej masy woskowej (cza-
sem kauczuku) można z małego zadartego,
piaskiego lub wklęsłego noska zrobić wielki
orli nos, niczem nie różniący się zdaleka od
przyrodniego organu powonienia. Odpowiednio
dobrana szminka zgładzi wszelkie różnice mię-
dzy masą woskową (bądź kauczukiem) a cia-
łem, jak zaś nos taki, przyprawiony (choćby
był zupełnie nieartystycznie, ze zwykłej, mało-
wanej blachy zrobiony), zmienia wygląd twarzy,
nie potrzeba dowodzić chyba.

Kolor oczów, zdawało by się, nie mo-
że być fałszowanym — bywa jednakże czasami.
Pewna dama, oskarżona o puszczanie w kurs
fałszywych pieniędzy, poszukiwana przez poli-
cję, opisana była w liście gończym jako posia-
dająca niezwyklej wielkości czarne oczy.
W rzeczywistości miała ona oczy małe, jasno-
niebieskie, jedynie przed popełnieniem przestęp-
stwa w banku wpuściła sobie pod powieki spór-
ną dozę belladony, od której pupile jej oczów
rozszerzyły się tak znacznie, iż z ich niebies-
kiej obwódki został zaledwo wąziutki krążek.
(D. c. n.)

— „A no, powiada, dobrze. Była tu u mnie
jedna osoba, siedziała na tej tu otomane, piła
kawę z tej tu filiżanki. Dajmy na to, że to była
przestępczyni. Dalej panie Pietrzak, szukajcie
zbrodniarki”.

Przyprowadził Pietrzak pieska z sieni, gdzie
go wchodząc do Jerskiego zawsze zostawiał,
kazał mu wachać tu i owdzie, wskazał w końcu
na otomanę, dał powachać resztkę kawy w fi-
liżance. Pies nozdrzami powietrze wciągał, oto-
manę obwąchał, kawy nawet spróbował, wresz-
cie jakby na stwierdzenie, że wie o co chodzi
stanął u drzwi i merdał ogonem.

— „Idziemy za pieskiem — zobaczymy,
czy mój pies nie znajdzie pańskiego gościa,
panie aptekarzu”, powiedział Pietrzak i wyszedł
za psem, wyrwijącym się ze smyczy, tak, że
ledwie za nim mógł nadążyć. Pies nie zatrzy-
mując się po drodze, dążył ciągle w kierunku
pietrzakowego mieszkania, dopadł wreszcie do
drzwi izby, własnym impetem je otworzył i rzu-
cił się na... Marysię. Nie bez trudu Pietrzak psa
od żony odpędził i zafrasował się.

„Miał pan aptekarz rację — głupie zwierzę.
Toć Marysia codziennie u aptekarza bywa a i dziś
była więc ją to zwęszył, ale tej drugiej wywa-
chać nie umiał”.

A że był człowiek rzetelny, bez kolacji wró-
cił do aptekarza, aby mu się przyznać do za-
wodu, jaki mu pies sprawił i wyrazić żal, że
zaśnuto ufał w zmyślność psa.

Aptekarz słuchał z takim przejęciem całą
historję, że mu aż kolory na twarz wystąpiły.
Słuchał i potakiwał, ale już taki widać przekorny
był człowiek, że w tym samym czasie, kiedy
Pietrzak przyznał się, że stracił wiarę w nadzwy-
czajną zmyślność psów policyjnych, aptekarz
święcie w to uwierzył, że wędch dobrze ułożo-
nego psa może przewyższyć w pewnych ra-
zach spryt najzdolniejszego agenta policyjnego.

Oczywiście we wzajemnych stosunkach nic
się nie zmieniło, prócz tego, że aptekarz nawet
za dobre pieniądze nabył od Pietrzaka niepo-
trzebny mu już więcej psa